

„BIULETYN OPINIE”

Nr 16/2009

**Innowacje jako przedmiot
polsko-ukraińskiej współpracy
gospodarczej**

Jarosław Kit & Ała Bohdan

Warszawa, czerwiec 2009

Termin „innowacja” oznacza nowe naukowo-techniczne osiągnięcia, nowe rozwiązania jako rezultat wprowadzenia nowości. W XIX wieku pojęcia tego używali także kulturoznawcy: oznaczało ono wówczas „wprowadzanie elementów jednej kultury do innej”. Joseph Schumpeter, twórca pojęcia innowacja i teorii rozwoju gospodarczego opartego na innowacyjności przedsiębiorstw, autor głośnej teorii wzrostu gospodarczego i cykliów koniunkturalnych indukowanych przez przełomowe innowacje, pracując nad swoją teorią innowacyjności twórczego przedsiębiorcy doszedł do wniosku, że konkurencja tak czy inaczej prowadzi do monopolii, które w miarę swojego rozwoju będą odgrywać coraz większą rolę w rozwoju gospodarki. W swojej pracy „Teoria rozwoju gospodarczego” (1911 r.) J. Schumpeter zaznaczył, że koniunktura ekonomiczna nie może trwać wiecznie. Strumień wynalazków wyczerpuje się w końcu i naruszona zostaje ogólna równowaga, co prowadzi w rezultacie do kryzysu gospodarczego. Kryzys niszczy najmniej efektywne przedsiębiorstwa, które nie są konkurencyjne i nie nadążają za ogólnym procesem innowacyjnym¹. Potwierdził to pośrednio także laureat Nagrody Nobla J. Stiglitz, który pisze o pewnym nadmiarze innowacji w sferze bankowości, powodującym zaniedbanie innych, nie mniej ważnych, sektorów ekonomicznych, w których innowacje są konieczne². W ten sposób innowacyjność w pewnych warunkach może być także rujnująca.

Rozwój innowacyjny można scharakteryzować jako proces strukturalnego doskonalenia ekonomii narodowej, jaki odbywa się przeważnie poprzez praktyczne wykorzystanie powiązania ze zmianami jakościowymi dla podwyższenia osiągnięć produkcyjnych, podniesienia jakości produktu, wzmocnienia narodowej siły przebicia w konkurencyjności i przyspieszenia postępu socjalnego w społeczeństwie.

Aktywnie rozwijająca się gospodarka dyktuje firmom i organizacjom umowy, poprzez które, aby nie pozostać poza obszarem postępu i biznesu, są one zmuszone do utrzymania procesów stałego doskonalenia się i rozwijania się. Dzisiaj, aby sprostać wymaganiom czasu, normom, trendom, twórcy innowacji powinni umieć wzbudzić zaciekawienie potencjalnego klienta, wciągnąć i zaciekawić go nowym produktem lub usługą.

Większość postępowych innowacji znajduje zastosowanie - jako składowa produktów doświadczalnych, energooszczędnych i zaawansowanych technologiach - w sferze usług. Przy całej różnorodności nowości, szczególnie ważnymi warunkami dla ich praktycznej realizacji podczas wprowadzania w życie jest aktualne i dostateczne wydzielenie inwestycji innowacyjnych. Unowocześnienia i wprowadzanie nowości dzieli się na naukowo-techniczne, technologiczne, ekonomiczne, w sferze zarządzania i organizacyjne. Od rozmiaru ich nowości i potencjału innowacyjnego zależy podjęcie decyzji o stworzeniu nowego produktu, przyswojenia postępowej

¹ Zob. Schumpeter J. „Teoria rozwoju gospodarczego”. PWN, Warszawa, 1960.

² Stiglitz J. E. „Głos ma opozycja” // „Kryzys”. Przewodnik Krytyki Politycznej. Warszawa, 2009, s. 284

technologii, poszerzenia sfery usług. Podczas kryzysu na rynkach światowych w pierwszej kolejności cierpią innowacje. Szereg kompanii, które podejmowały duże nakłady kosztów na rozwój projektów innowacyjnych, potrafiły nie tylko je wstrzymać, ale znacznie poprawić swoją konkurencyjność.

Na Ukrainie, niestety, zauważalne są tylko lokalne, pojedyncze, ogólne innowacje, a globalne z kolei rozwijają się w krajach o wysokim stopniu rozwoju naukowo – technicznego. Radykalne innowacje mają tendencje do pojawiania się w zakładach o wysokim poziomie naukowo – technicznym. Pojawienie się wzrastającej innowacji na rynku ukraińskim jest opóźnionym zjawiskiem – jest jak „kopia” radykalnych innowacji, które zostały zmienione lub udoskonalone w procesie transformacji, jak również w pewnej mierze stworzone i „oswojone” na nowych rynkach zastosowań i wtedy dla państwa stają się własnymi, otrzymując nazwy lokalnych, wzrastająco – nowych innowacji.

Wysoki potencjał intelektualny Ukrainy jest w stanie tworzyć własne rozległe i radykalne innowacje, na przykład zwycięstwo w konkursie na projekt innowacyjny w 2006 roku w „Dolinie Sylikonowej”, gdzie ukraińskie projekty zostały uznane za najlepsze. Lecz niestety, były one realizowane poza granicami Ukrainy³.

Należy zaznaczyć również to, że Polska aktywnie współpracując z różnymi instytucjami Unii Europejskiej, podtrzymała tzw. Strategię Lizbońską, która bezpośrednio mówi o innowacyjności. Polska wśród krajów Środkowo-Wschodniej Europy jest największym partnerem handlowym Ukrainy a jeśli brać pod uwagę wszystkie kraje europejskie, zajmuje drugie miejsce zarówno w eksporcie, jak i w imporcie. W ostatnim czasie obserwuje się dodatkowo wzrost roli Polski wśród innych państw będących partnerami handlowymi Ukrainy. W 2006 roku przesunęła się ona z 6. na 4. miejsce wśród wszystkich państw świata, pod względem eksportu. Pod względem importu zajmuje cały czas 5. miejsce.

Postęp technologiczny, który bezpośrednio wynika z korzyści, jakie daje wprowadzanie innowacji w przedsiębiorstwach i całej gospodarce należy postrzegać jako rezultat formowania kapitału ludzkiego w jego wymiarze społecznym i intelektualnym⁴.

Analizując ukraińsko-polską współpracę transgraniczną będziemy brać pod uwagę jedynie obwód lwowski i województwo lubelskie.

Współpracę Lwowa i Lublina z państwami wschodniej i zachodniej Europy a także poszerzanie współpracy między Polską a Ukrainą wspiera dobre położenie owych miast, wygodne zwłaszcza przy przeprowadzaniu operacji importowo-eksportowych, ważne także przy współpracy

³ Богдан А.О. Світові інновації та їх роль в Україні. Міжнародна науково-практична конференція //Вісник Львівського національного університету імені Івана Франка. Серія економічна. Вип. 37(1). –Львів: Видавничий центр ЛНУ ім.Івана Франка, 2007. С.-182-184.

⁴ Українсько-польський досвід господарчого розвитку та економічного співробітництва. Редакція: Яцек Беднарж. Люблін, 2008. С.7. *Ukrains'ko-pols'kij dosvid gospodarčogo rozvitku ta ekonomič nogo spivrobotnictva*, red. J. Bednarz, Lublin 2008, s. 7.

we wszystkich innych gałęziach gospodarki. Potwierdziła to „Umowa o ekonomicznej, handlowej, naukowo-technicznej i kulturalnej współpracy” podpisana przez województwo lubelskie i obwód lwowski w roku 2004.

Analizując potencjał ekonomiczny tych dwóch przygranicznych jednostek administracyjnych trzeba wskazać dwie kluczowe gałęzie: działalność inwestycyjną i innowacyjność. O ile pierwsza z nich jest dobrze czytelna w danych statystycznych, o tyle druga ma mniej dostrzegalny charakter. To ukrycie innowacyjności wynika z faktu niewielkiego zaciekawienia strony ukraińskiej zbieraniem i rozpowszechnianiem informacji dotyczących tej sfery. Z drugiej strony innowacyjność rozumiana jako absolutnie nowe produkty i rozwiązania nie jest przez wszystkich traktowana jednakowo. W tym rozumieniu nowatorskiego charakteru poszczególnych rodzajów działalności przedsiębiorstw, zwłaszcza w sferze transportu, w żaden sposób nie można nazwać innowacyjnym.

Ukraina jest dla Polski drugim z kolei rynkiem zbytu polskich towarów wśród krajów Centralnej i Wschodniej Europy (po Czechach) i jedenastym spośród państw świata. W latach 1999-2006 eksport ukraińskich towarów i usług do Polski wzrósł czterokrotnie (z 339 do 1426 mln USD), import – ponad ośmiokrotnie (z 271 do 2206 mln USD). Należy przy tym zauważyć, że od stycznia do lipca 2007 roku tempo wzrastania importu towarów zmalało z 50% do 37% a tempo wzrastania eksportu zwiększyło się z 33% do 43%, co spowodowało spowolnienie wzrostu salda handlowego między oboma krajami. Trzeba zaznaczyć, że rola Polski w ogólnym obrocie towarowym Ukrainy stale wzrasta.

Na inwestycje i inne rodzaje ekonomicznej działalności przypada (wg stanu na 1. 07. 2007) blisko 59,02 mln USD, przede wszystkim w takich gałęziach gospodarki jak:

- Handel nieruchomościami, wynajem, inżynieria technologiczna – wprowadzanie technologii w przedsiębiorstwach
- Transport i łączność
- Budownictwo
- Usługi komunalne i indywidualne, działalność kulturalna, sportowa itd.

Zmiany w opodatkowaniu wprowadzone w Ukrainie sprzyjały zwiększeniu dochodów w roku 2006, poszerzeniu podstawy opodatkowania, zmniejszeniu obciążeń podatkowych płatników oraz dalszej adaptacji ukraińskiego ustawodawstwa do ustawodawstwa UE, co z kolei pozytywnie wpłynęło na polepszenie warunków dla procesów inwestycyjnych na Ukrainie⁵.

Co do innowacji, to województwo lubelskie zajmuje czwarte miejsce, głównie dzięki wielkiemu potencjałowi do zdobywania środków unijnych przeznaczonych na rozwój innowacyjności i przedsiębiorczości. Przy ogólnej słabości lubelskiego sektora MSP jest kilka

⁵ Zgodnie ze sprawozdaniem Rządu Ukrainy za rok 2007 (Autor)

pozytywnych sygnałów, które pozwalają przewidywać rozwój przedsiębiorstw w przyszłości. Na poziomie przeciętnej krajowej ukształtował się w 2004 roku udział sektora MSP w nakładach inwestycyjnych przedsiębiorstw oraz w rynku pracy, jak też współpraca MSP w procesie innowacyjnym. Słabe strony sektora to przede wszystkim niska przedsiębiorczość mieszkańców w ujęciu liczby podmiotów w porównaniu z liczbą ludności, jak również niska wydajność pracy, co wynika m.in. ze niewielkich wpływów ze sprzedaży innowacji w 2004 r. w gronie średnich podmiotów. Ponadto małe firmy regionu są nieskuteczne pod względem lokowania swojej sprzedaży za granicą. Niskie też były w 2004 roku nakłady inwestycyjne w MSP w przeliczeniu na jednego pracującego w sektorze.

W ostatnich latach gospodarka województwa lubelskiego dynamicznie się rozwija. Zmienia się także jej struktura- przewagę mają małe i średnie przedsiębiorstwa z branży usługowej i sprzedaży. Dominujące gałęzie to: gospodarstwa rolne – gospodarka spożywcza i przetwórcza, produkcja maszyn, samochodów, mebli oraz przedsiębiorstwa energetyczne. W ciągu kilku ostatnich lat przedsiębiorstwa przemysłowe coraz więcej inwestują w innowacyjność, zwłaszcza w roku 2005 procent finansowania tej dziedziny wyniósł 43% (6. miejsce w Polsce). W 2005 roku w województwie lubelskim blisko 40% firm w ciągu ostatnich trzech lat wprowadziło przynajmniej jedną innowację, z czego 35% stanowiły innowacje techniczne⁶.

Zgodnie z wyżej przedstawionymi danymi, przypuszczać można, że na rozwój innowacyjności wpływa także czynnik konkurencyjności w działalności przedsiębiorstw. Konkurencyjna gospodarka rynkowa jest jedną z możliwości dobrego rozwiązania problemów, przed którymi stoją gospodarki i społeczeństwa całego świata⁷.

Mocne strony województwa lubelskiego to:

- dobrze rozwinięta sieć dróg
- dobrze rozwinięta infrastruktura telekomunikacyjna
- dobrze rozwinięta infrastruktura edukacyjna
- stosunkowo dobra pozycja powiatu lubelskiego pod względem atrakcyjności inwestycyjnej (szczególnie pod budownictwo mieszkaniowe)
- rosnący poziom kapitału społecznego
- wysoka aktywność samorządów lokalnych w zakresie działalności inwestycyjnej
- ponadprzeciętna zdolność inwestycyjna

Obok silnych stron są jednak i słabe:

- niski poziom wykształcenia mieszkańców

⁶ Pastuszek Zbigniew, *Lubelski Rynek Innowacji*, Politechnika Lubelska, 2004.

⁷ Klośński K. *Rozwój konkurencyjności gospodarek. // Konkurencyjność oraz rozwój w gospodarce*. Pod redakcją Kazimierza Klośńskiego. Lublin. s.9-10.

- rozdrobnienie gospodarstw rolnych oraz ich niska dochodowość
- niedostatecznie rozwinięta infrastruktura turystyczna
- słabo rozwinięta przedsiębiorczość oraz niska konkurencyjność i zdolność inwestycyjna przedsiębiorstw
- zły stan dróg powiatowych i gminnych
- znikoma aktywność w zakresie działalności promocyjnej (wzrasta w r.2009⁸)

Dostępne środki inwestycyjne samorządu powiatowego Lubelskiego i gmin powinny być wykorzystywane przede wszystkim na zapewnienie współfinansowania projektów realizowanych ze środków Unii Europejskiej⁹.

Spółczesne społeczeństwo regionu lubelskiego oraz działające na jego terenie instytucje charakteryzują się niską wiedzą na tematy dotyczące innowacyjności. Niska jest również świadomość i kultura innowacyjna.

Cele oraz zadania wynikające z Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego zmierzają ku wzrostowi atrakcyjności inwestycyjnej regionu zarówno dla firm globalnych, które zasiląby kapitałowo rynek innowacji, jak i dla małych i średnich przedsiębiorstw, które na Lubelszczyźnie odnalazłyby sprzyjający klimat dla rozpoczynania i rozwoju działalności gospodarczej. Wzrost przedsiębiorczości powinien być również rozumiany, jako sprzyjanie działalności proinnowacyjnej w jednostkach samorządu terytorialnego (np. szpitale, przychodnie, szkoły) itp. „Współczesny rozwój przedsiębiorczości opiera się coraz mocniej na sile kapitału społecznego, który staje się samodzielnym zasobem niematerialnym. Kapitał społeczny obejmuje zasoby umiejętności, informacji, kultury, wiedzy kreatywności jednostek oraz związki pomiędzy ludźmi i organizacjami (...). Kapitał społeczny nie jest tylko prostą sumą kapitałów jednostek, ale też jest kreowany przez instytucje oraz pomnażany przez ich zdolność do współdziałania¹⁰”. Z tego też punktu widzenia szczególne znaczenie ma aktywność instytucji otoczenia biznesu, w tym samorządu gospodarczego¹¹.

Na podstawie omówionych wyżej problemów, pozytywów i rezultatów działalności we wszystkich gałęziach i kierunkach rozwoju obwodu lwowskiego, jak również założeń i celów operacyjnych rozwoju obwodu, można wysnuć wniosek, że istnieją tu wielkie problemy w każdym z wybranych przeze mnie kierunków i w porównaniu do strategii województwa lubelskiego – mają pełne uzasadnienie w elementach powiązanych z finansowaniem. Przede wszystkim: system wprowadzania i finansowania Strategii, główne fabryki i centra obwodowe, źródła finansowania Strategii, a także różnorodny strategiczny plan inwestycyjny.

⁸ Lublin w kwietniu 2009 został wyróżniony przez władze Państwa za działalność promocyjną (autor)

⁹ Strategia rozwoju Powiatu Lubelskiego na lata 2007-2015, Lublin 2007 r.

¹⁰ Założenia Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007-2013, Warszawa, 30 kwietnia 2004

¹¹ Regionalna Strategia Innowacji Województwa Lubelskiego. Lublin, 2004, S.55.

Niestety, jak do tej pory, Ukraina nie posiada tak dokładnie wyznaczonej polityki finansowej w sferze wprowadzania strategii regionalnej, a tym samym konstruowanie planów wprowadzania nowych inwestycji i polityka inwestycyjna Ukrainy są na dosyć niskim poziomie. Negatywna sytuacja polityczna i częste zmiany władzy stwarzają zagrożenie dla już funkcjonujących i dla nowych inwestorów¹².

Wnioski i rekomendacje

Współczesny stan działalności innowacyjnej w Ukrainie wskazuje, że będzie ona pozostawać problemem w rozwoju państwa. W Polsce proces rozwoju zachodzi w szybszym tempie, a działalność innowacyjna znajduje swoje miejsce w różnych dziedzinach. Obrany kierunek polityki, która nie zmierza w kierunku rozwoju innowacyjności systematycznie odsuwa Ukrainę na dalekie pozycje w światowej gospodarce, w której, dotyczy to także Polski, czynnik działalności innowacyjnej coraz bardziej wpływa na wzrost ekonomiczny i zwiększa konkurencyjność państw dbających o jej rozwój.

Opierając się na rozumieniu innowacji jako nowego produktu, który przynosi korzyść, polscy i ukraińscy ekonomiści zgadzają się co do tego, że proces innowacyjny jest wynikiem wprowadzenia innowacyjnej idei. Dlatego innowacyjność jako pojęcie ekonomiczne odnosi się nie tylko do sfery produkcji, ale także do wielu innych sfer, które wpływają na polepszenie życia wspólnot ludzkich. Z punktu widzenia badaczy – ekonomistów, działalność innowacyjna jest zorientowana na zysk czy wynik, ale warto pamiętać o tym, że innowacje są także zorientowane na efekt osiągany nie tylko w działalności produkcyjnej. Światowa myśl ekonomiczna, która nie jest jednorodna, przychyliła się w większości do patrzenia na działalność innowacyjną z punktu widzenia jej efektywności wyrażającej się w zyskach. Jednak, bazując na doświadczeniach we wprowadzaniu innowacji, niektórzy badacze dostrzegają także destrukcyjny charakter niektórych z nich, który może być spowodowany intensywnością ich wprowadzania albo zastosowaniem niezgodnym z przeznaczeniem.

W XXI wieku Ukraina pozostaje w tyle nie tylko za Polską, ale także za innymi państwami znajdującymi się na tym samym poziomie rozwoju. Jest to spowodowane brakiem sformułowanego modelu rozwoju, który wielokierunkowo wyznaczyłby szlaki do światowych rynków. Przedstawiciele kół rządzących na Ukrainie nie są świadomi jak ważna jest polityka innowacyjna, która może doprowadzić do znacznego postępu gospodarczego.

¹² Кузишин А.В. Сучасний стан регіональної політики в Україні: теоретичний і практичний аспект // Наукові записки. Серія: Географія. – Тернопіль, 2000 - №1, с. 52-55.

Dlatego nie tylko gałęzie produkcyjne powinny być nastawione na to, by wprowadzać nowe metody i technologie polepszające jakość towaru już produkowanego, popyt na niego oraz jego konkurencyjność, a także na wprowadzanie na rynek konsumencki nowych towarów i usług.

Aby osiągnąć poziom europejski należy systematycznie wprowadzać innowacje techniczne, technologiczne, materiałowe, ekologiczne, społeczne, które można łatwo zaadoptować do aktualnych i elastycznych warunków rynkowych. Osobną dziedziną są innowacje w systemie oświaty i nauki. Na Ukrainie dosyć mocno odczuwalne jest odstawanie systemu oświaty od polskiego.

Pomijając problem etapu transformacji i wchodzenia gospodarki ukraińskiej na rynki światowe można z pewnością stwierdzić, że w państwie z gospodarką rynkową szansa rozpoczęcia formowania mechanizmu administracji i wprowadzania działań innowacyjnych istnieje tylko na drodze korzystania z doświadczeń sąsiednich państw i państw UE w oparciu o ich wsparcie finansowe i metodologiczne. Dlatego środowisko kadr ukraińskich powinno nabywać doświadczenia na zagranicznych stażach. Istnieć powinien system wspierania uzdolnionej ukraińskiej młodzieży, wychowywania młodych elit. Młodzi fachowcy, którzy odbyli już staże zagraniczne, powinni stanowić kadrową rezerwę różnego stopnia służb państwowych.

W odróżnieniu od Polski, w której istnieje stabilny mechanizm rozbudowy państwowej gospodarki, Ukrainie potrzeba odbudowy takiego systemu. Zwłaszcza w dziedzinach finansowej, prawnej, społecznej i podatkowej. Pociąga to tym samym konieczność przyglądania się i analizowania działalności innowacyjnej Polski i udoskonalenia jej.

Umożliwienie zagranicznym inwestorom wejścia na ukraiński rynek oraz korzystania przez Ukrainę z pomocy ekspercko-szkoleniowej w celu przeprowadzenia szybkich i koniecznych reform administracyjno-gospodarczych stworzą szansę na zmianę sytuacji gospodarczej w państwie¹³.

Analizując ekonomiczno-innowacyjną działalność obwodu lwowskiego i województwa lubelskiego, można zalecić następujące działania w zakresie innowacyjności gospodarek:

- Każde nowe rozwiązania należy zaczynać tak, by na początkowym etapie nie trzeba było asygnować dużych nakładów finansowych i zasobów ludzkich, kierując je na niewielki lub konkretnie określony rynek. Inaczej może pojawić się problem braku czasu koniecznego do przygotowania i wprowadzenia operatywnych zmian.
- Urzędnicy z władz obwodu lwowskiego powinni odbywać staże zagraniczne, zwłaszcza w jednostkach województwa lubelskiego. Powinni wprowadzać dokładny i przejrzysty monitoring działania organów władzy i przekazywać doświadczenia swoim następcom.
- Należy poprawić system zarządzania innowacjami na szczeblu krajowym, poprzez budowę systemu długookresowego planowania w zakresie innowacyjności (szczególnie na

¹³ Tomasz Kapuśniak, *Ukraina jako obszar wpływów międzynarodowych po zimniej wojnie*. Warszawa-Lublin 2008.

Lwowszczyźnie) oraz ulepszyć koordynację instytucjonalną w zakresie tworzenia i wdrażania polityki innowacyjnej.

- Potrzebne jest wzmocnienie bazy technologicznej oraz naukowej, poprzez skoncentrowanie finansowania publicznego na instytutach i organizacjach o największym potencjale przeprowadzania prac badawczych zakończonych sukcesem.
- Należy intensyfikować powiązania pomiędzy nauką a przemysłem, poprzez poprawę regulacji dotyczących partnerstwa publiczno-prywatnego, kontynuację decentralizacji środków w ramach polityki innowacyjnej do instytucji na poziomie regionalnym oraz zwiększenie wykorzystania ochrony własności intelektualnej na uniwersytetach.
- Konieczne jest wzmocnienie kapitału ludzkiego w zakresie nauki i technologii, poprzez stworzenie zachęt dla naukowców do doskonalenia zawodowego oraz podejmowania współpracy z biznesem oraz uwypuklenie zagadnienia przedsiębiorczości w programach edukacyjnych.
- Należy za przykładem Polski przyjąć program wsparcia UE w sferach rozwoju innowacji w regionach przygranicznych i rozwoju parków technologicznych, co pozwoli uzyskać dofinansowanie priorytetowych gałęzi gospodarki i stworzenia w nich innowacyjności.

Choć obwód lwowski jest większy pod względem powierzchni i liczby ludności, jego rozwój innowacyjności pozostaje na dość niskim poziomie. Województwo lubelskie przechodzi zarówno szybki rozwój ekonomiczny, jak i innowacyjny. Mimo, że uważane jest za słabo rozwinięty obszar Polski, ma wysoki potencjał naukowo-oświatowy i zapewnione finansowanie ze źródeł UE. Jest to jedna z przyczyn, dla których Ukraina powinna wejść do UE. Da to ogromne możliwości zachowania i rozwinięcia naukowego potencjału, stworzenia własnych innowacyjnych projektów a także ich realizacji w celu rozwoju gospodarczego zarówno poszczególnych regionów jak i całego systemu państwa.

* * *

Ałła Bohdan – ekonomista, pracownik Uniwersytetu Lwowskiego. Absolwent tegoż uniwersytetu oraz Instytutu Bankowości Narodowego Banku Ukrainy. Stażystka w Zakładzie Stosunków Międzynarodowych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II.

Jarosław Kit - politolog, historyk stosunków międzynarodowych. Absolwent Uniwersytetu Lwowskiego i Uniwersytetu Wrocławskiego. W 2007 roku uzyskał w Niemczech stopień doktora filozofii. Obecnie jest słuchaczem w Europejskim Kolegium Polskich i Ukraińskich uniwersytetów w Lublinie.

Tezy przedstawiane w serii „Biuletyn OPINIE” Fundacji *Amicus Europae* odzwierciedlają wyłącznie poglądy ich autorów.

Nadrzędną misją Fundacji AMICUS EUROPÆ jest popieranie integracji europejskiej, a także wspieranie procesów dialogu i pojednania, mających na celu rozwiązanie politycznych i regionalnych konfliktów w Europie.

Do najważniejszych celów Fundacji należą:

- Wspiera nie wysiłków na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego, państwa prawa i umocnienia wartości demokratycznych;
- Propagowanie dorobku politycznego i konstytucyjnego Rzeczypospolitej Polskiej;
- Propagowanie idei wspólnej Europy i upowszechnianie wiedzy o Unii Europejskiej;
- Rozwój Nowej Polityki Sąsiedztwa Unii Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem Ukrainy i Białorusi;
- Wsparcie dla krajów aspirujących do członkostwa w organizacjach europejskich i euroatlantyckich;
- Promowanie współpracy ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki, szczególnie w dziedzinie bezpieczeństwa międzynarodowego i rozwoju gospodarki światowej;
- Integracja mniejszości narodowych i religijnych w społeczności lokalne;
- Propagowanie wiedzy na temat wielonarodowej i kulturowej różnorodności oraz historii naszego kraju i regionu;
- Popularyzowanie idei olimpijskiej i sportu.

FUNDACJA AMICUS EUROPÆ

Al. Przyjaciół 8/5, 00-565 Warszawa,
Tel. +48 22 622 66 33, fax +48 22 629 48 16
www.kwasniewskialeksander.pl
e-mail: fundacja@fae.pl